

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

2 V. ex obligatione legis B. Virgo ad templum purgande venerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

pauperibus tamen fuisse permiffum, vt loco agni offerrent vnum pullum columbæ, seu turturem in holocaustum: alterum vero pro peccato. Lucas ergo Euangelifta, vt denotaret parentes Chrifti obtuliffe facrificium pauperum, nulla agni mentione facta, inquit: vt darent hostiam, secundum quod scriptum est in lege Moysi, par turturum, aut duos pullos columbarum. Est autem obseruatione dignum, cur Euangelifta non definite: sed sub difunctione eorum oblationem retulerit, lex enim sub difunctione fuit lata, quia voluit hoc offerentium voluntati relinquere, tamen in effectu non seruabatur, nisi definite alterum eorum offerendo: cum ergo Lucas non legislatoris, sed historiographi munus exerceat, cur non definite retulit, quid Virgo obtulerit? Reuera nulla alia est ratio, nisi quia solum voluit significare Virginis paupertatem, quod nobis esse poterat vtile. Nam quod obtulerit turturem, aut pullum columbæ, nihil ad nostram institutionem referebat. Addit vero Abulenſ. Leuit. 13. quæſtio. 29. Beatam Virginem non propter paupertatem, quam reuera pateretur, id est, quia eſſet impotens ad offerendum agnum: sed propter paupertatem, id est, vt affectum paupertatis demonſtraret, & vt filium, quem offerebat, paupertatis amatorem eſſe ſignificaret, ideo non agnum, sed turturem obtuliffe. Et addunt aliqui mysterium aliud; ſcilicet, quia cum verum agnum offerret, non oportebat figuratiuum agnum offerre. Confirmat autem Abulenſis ſuam ſententiam, quia Beata Virgo habuit quinque ſcios, quibus Chriſtū redimeret, ergo etiam potuiſſet agnum emere, ſi voluiſſet. Præterea confirmatur, quia paucis ante diebus dono acceperat à Magis aurum, & alia, quæ erant ſufficientis valoris ad emendum agnum.

Abulenſ.

Turturem
Virgo cur
obtulerit, &
non agnum.

Sed hæc coniecturæ, & myſticæ rationes ita ſunt accipiendæ, vt literalis ſenſus non corrumpatur. Certum eſt itaque Beatam Mariam impleuiſſe legem vere, ac proprie, ac ſic ea obligaretur: verba autem legis erant: Quod ſi non inuenerit manus eius, nec potuerit offerre agnum, ſumet duos turtures, &c. oportet ergo, vt hæc verba ad literam vera ſint in Virgine: alioquin nõ obſeruaret legem. Verba autem illa moraliter intelligenda ſunt, ſi non poſſet commode, & iuxta ſtatum ſuum, & hoc ſenſu fatendum eſt Virginem non potuiſſe: habebat enim tenuem ſubſtantiam, & extra patriam multis diebus peregrinabatur, & ideo licet absolute poſſet: non tamen moraliter iuxta ſtatum ſuum, & ideo non tenebatur in rigore offerre agnum, etiamſi aliàs fingamus lege obligari. Hoc autem poſito, ſunt optimæ duæ rationes adductæ, ob quas elegit potius offerre pauperum oblationem, quam diuitum. Tum etiam propter humilitatem, quia libenter ſe pauperem offendeat, ac profitebatur. Coniectura autem illa de quinque ſciis non cogit, nam potius, quia oportuit expendere quinque ſcios in redemptionem filij, pro vt absolute, & ſine vlla remiſſione in lege ſtatuebatur, ideo non erat ei tanta facultas, vt ſimul poſſet commode agnum offerre. Ad alteram vero coniecturam de oblatione facta à Magis dicitur, vel dona Magorum non fuiſſe magni valoris, & quantitatis, vel magna ex parte Virginem, & Ioseph alijs pauperibus ex eis ſubueniſſe. Ac denique (quidquid de hoc ſit) non mutauit ſtatum Virginis, ac pauperem conditionem, quod eo tempore aliquam maiorem pecuniæ copiam haberet, poterat enim prudenter eam in futuros vſus reſeruare.

Origenis
ſententia
ſingularis.

Non prætermittam in fine huius ſectionis aduertere ſingularem quandam ſententiam Origenis, ne forte alſe aliquis in eam offendant. Ille enim de hac Virginis oblatione ſermonem habens homilia 14. in Lucam, ſic inquit: Turturum par, & duos pullos columbarum pro Saluatore videmus oblatos, ego, & aues iſtas beatas puto, quæ pro ortu Domini oblate ſunt. Et quomo-

do aſinam Balaam miror, & ſelicitate accumulo; quia digna fuerit non ſolum videre angelum Dei, ſed etiam ore referato in humanum ſermonem erumpere: ſic multo amplius hæc volucres prædico eaſque ſuſtollo; quod pro Domino noſtro, & Saluatore oblate ſunt. Vt offerrent pro eo par turturum, aut duos pullos columbarum. Nouum quid forſitan videat inferre: ſed pro maiestate rei parum dignum. Sicut noua fuit generatio Saluatoris non ex viro, & muliere, ſed ex ſola tantum Virgine, ſic & par turturum, & duo pullos columbarum non fuerunt tales, quales oculis carnis aſpicimus: ſed qualis Spiritus ſanctus in ſpecie columbæ deſcendit, & venit ſuper Saluatorem, quando in Iordanem baptizatus, tale fuit & par turturum. Non erant volucres iſta, vt iſte quæ per aerem volitant, ſed diuinum quiddam, & humana contemplatione aſpicius, ſub ſpecie columbæ, & turturis apparebat, vt non talibus victimis, quilibet omnes homines, ille, qui pro toto mundo naſcebatur, & pati habebat, coram Domino mundaretur: ſed vt diſpenſatio eius noua omnia, ita etiam nouas haberet hoſtias ſecundum voluntatem omnipotentis Dei. Hæc forſiſſe ab Origine dicta fuerunt in aliquo ſenſu metaphoricæ ad innuendum hoc facrificium, quatenus à Virgine, & pro Chriſto oblatum eſt, ſingularem habuiſſe excellentiam, ac ſpecialis Spiritus ſancti prouidentia fuiſſe ordinatum: alioqui tamen de fide certum eſt, aues illas fuiſſe veras, quales ab alijs offerri ſolebant. Hoc enim veritas, & proprietates Scripturæ requirit, & Origenes in hac parte ſuſpectus eſt, facile enim, literalis ſenſu Scripturæ relicto, ad metaphoricum diuertit.

SECTIO II.

Utrum ex neceſſitate, vel obligatione legis Beata Virgo, ad templum purganda venerit.

Non eſt quod in controuerſiam vertamus, an Beata Virgo ſanctæ ac conuenienter egerit, legem Purificationis obſeruans. Quoniam (vt eleganter Bernardus dixit ſermone 3. de Purificatione.) non eſt diſſimilis ratio Purificationis matris, & filij Circumſiſionis. Sicut enim decuit, vt filius, etiamſi impurus, ac peccator eſſet exiſtimandus, legem ſeruaret, vt humilitatem, ac obedientiam profiteretur, omnemque ſcandali occaſionem vitaret; ita ob eaſdem cauſas oportuit Virginem purificari. Eſſo itaque (inquit Bernard.) à Beata Virgo, inter mulieres tanquam vna earum, nam & filius tuus ſic eſt in numero pueroꝝ.

Bernard.

Cum ergo conſtet hoc fuiſſe conueniens, quærimus an etiam fuerit neceſſarium. In qua quæſtione duæ includuntur: prima, an cauſa, ſeu ratio huius legis in Beata Virgine inuenta fuerit, vt propterea cenſenda ſit ſub lege comprehenſa: altera eſt, an verba legis ad ipſam pertineant, ſolent enim leges obligare, etiamſi ratio earum in particulari ceſſet. Priorem quæſtionem late tractat Abulenſ. Leuitic. 12. quæſtio. 2. & ſequens. & opinatur rationem propter quam lex illa introducta eſt, in Beata Virgine inuentam fuiſſe. Nam illa lex lata fuit propter immundiciam corporalem parturientium ex fluxu ſanguinis prouenientem, vt patet ex illis verbis: Ora-

Abulenſ.

bit pro ea ſacerdos, & ſi mundabitur à profluuii ſanguinis ſui. Sed licet Beata Virgo in ſuo partu mundior fuerit alijs foeminis; non tamen omnino caruit fluxu ſanguinis, ergo ratio legis in ea vigne: Sed hæc ipſamet ratio oppoſitam ſententiam veram eſſe demonſtrat: oſtendimus enim ſupra diſputatio. 13. ſectio. 2. partum Virginis fuiſſe puriſſimum, omniſque ſordis immunem, & à fluxu ſanguinis liberum. Quam eſſe communem Patrum ſententiam, & rationi valde conſentaneam oſtendi ſupra citato loco. Vnde eleganter Bernardus dicto ſermone: Nihil in hoc conceptu; nihil in partu impurum fuit, nihil illicitum, nihil purgandum. Nimirum cum proles iſta ſons puri-

Bernard.

puritatis sit, & purificationem venerit facere delictorum, quid in me legalis purificatio observatio, quae purissima facta sum, ipso partu immaculato? Et Eusebius Emisenus sermone de Purificatione. Quamvis, inquit, purificationis dies ad Beatam Mariam Virginem non pertinerent: expectavit tamen ipsa, donec omnes purificationis dies complerentur, quos non sibi, sed aliis mulieribus lex constituerat. Non enim de ea dictum fuerat, omne sanctum non tanget, quae ipsum sanctum sanctorum in gremio tenebat, in sinu fovebat, & virgineo lacte nutrebat. Et Sanctus Eligius. Nequaquam immunda iudicatur, quae sancto Spiritu obumbrante totius munditiae, & sanctitatis auctorem genuisse probatur, & similia habet Anselmus in hoc Lucae Evangelium. Sed omnium gravissimum Cyrillus Alexandrinus libro secundo de fide ad Reginas, parum à principio, ubi ex sua, & cuiusdam antiqui Episcopi, cuius nomen non refert, sententia, haec profert verba. Quod si, qui Deus secundum naturam est, virgineus Dei Filius, servit formam indutus, sacraque Virginitatis primogenitus appellari non dignatus, semetipsum redemptionem pro omnibus tradidit: clare patet, in quantum impietatem probabantur Arianus, qui Deiparam Mariam in sacrificiis, quae pro puerperis ex lege offerri mos erat, opus habuisse asserunt. Sit igitur constans, ac certum, Beatam Virginem nullam habuisse maculam, propter quam purificationem indigeret.

Reliquum est explicemus, an verbis legis fuerit comprehensa. Fuit enim fere omnium Patrum, qui hanc legem explicarunt, conuersa sententia, non absque mysterio, & singulari Spiritus sancti providentia additum esse in ea verbum illud, *Mulier, si suscepto semine peperit masculum*: ut indicaretur, hac lege non esse comprehensam illam mulierem, quae absque suscepto semine masculum pareret. Ita ponderavit Origenes homilia octava in Leviticum, Rupertus libro secundo in Leviticum capite decimo sexto, Eusebius Emisenus, Sanctus Eligius, Bernardus, & Laurentius Iulianus in citatis concionibus de Purificatione, & Theophylactus Luca secundo. Bene, inquit, dixit secundum legem Moysen secundum veritatem nulla necessitate adstringebatur, dictum enim est in lege, *mulier, quae suscepto semine conceperit*, &c. Similia fere verba habent Euthymius, & Beda ibi, quos sequutus est Caietanus ibi. At vero Abulensis in cap. 12. Levitic. quaestione secunda, hanc sententiam rejicit coniecturis quibusdam, & rationibus parum virginitatis. Summa earum est, quia sine causa legislator intenderet illo verbo excipere Beatam Virginem, cum illa exceptio nullius futura esset utilitatis, quia nec B. Virgo illa futura erat, nec aliis constare poterat eam absque semine concepisse. Hanc vero sententiam amplexi sunt moderni expositores, qui Hebraicarum literarum peritiores sibi videntur. Oleaster in Leviticum, Ianfenius capitulo decimo Concordiae, & inclinat etiam Caietanus super Leviticum. Me autem coniectura Abulensis nihil mouet, valde enim vtile esse potuit, quod admiranda Virginis Conceptio, tanto antea tempore fuerit à Moysse prophetice indicata. Quod vero ad phrasim Hebraicam pertinet, licet fortasse verum sit, semen, saepe non significare principium generationis, sed prolem ipsam, & ideo, *facere semen*, idem esse quod *generare*: tamen, si consideremus nullum verbum esse in Scriptura sine mysterio, & legiflatorem utrumque verbum posuisse, verisimile est non sine causa id fecisse: sed ad indicandum aliquod mysterium, praesertim cum septuaginta interpretes non vertant. *Mulier, quae fecerit*, sed, *quae susceperit semen*, quod proprie ad principium generationis refertur. Et Hieronymus hanc retinens interpretationem, ita sentire visus est. Nec factum existimo absque speciali DEI providentia, quod vulgata editio tam aperte hoc mysterium indicauerit, quodque tot annis in Ecclesia fuerit receptum;

A non igitur est à viris Catholicis, ac piis tam facile contemnendum. Addo, quamvis phrasim illam Hebraicam idem significet, quod *prolem concipere, vel emittere*, vel (ut aliam rem explicandam dicunt) idem sit, quod *semificare*: nihilominus si verbi, & locutionis vim, & etymologiam consideremus, proprie significare, prolem emittere ex concepto semine, ergo quacunque ratione exponatur, est locus praedicto mysterio. Denique omnes fatentur, Beatam Virginem non fuisse obligatam hac lege, ut videre licet in citatis Patribus, & in Chrysostomo homilia de occurso Domini, solus enim Abulensis hoc in dubium revocare ausus est, dicens obligatam quidem fuisse ex vi verborum legis: an vero re ipsa fuerit obligata, vel alia via, aut ratione fuerit exempta, incertum esse, & ex diuino arbitrio, & dispensatione pendere. Ianfenius autem videns hoc aduersari communi sensui Ecclesiae, & Sanctorum, prudentius quidem, fortasse tamen minus consequenter dixit, licet verba legis Virginem comprehendere possent, ac ligare; nihilominus tamen illam non obligasse: tum quia in ea cessauit ratio legis, non solum quia sordibus puerperij caruit, sed etiam, quia ipsum auctorem sanctitatis, & munditiae peperit: tum etiam, quia peperit Deum, qui supra omnem legem erat. Haec tamen rationes (si recte expendantur) non sufficiebant, ut Beata Virgo non obligaretur lege, si verbis legis comprehenderetur. Nam cessante fine legis in particulari, non cessat obligatio legis, & quod filius fuerit omni lege superior, quia Deus erat, non ostendit idem esse matri attribuendum, alioqui totius veteris legis obligatione Virgo libera fuisset, quod nulla ratione nititur. Ut ergo firmo, ac constanti fundamento dicamus Beatam Virginem non fuisse hac lege obligatam, asseramus necesse est verbis legis non fuisse comprehensam.

Circa quae de hoc mysterio desiderari possunt, legantur in homiliis sanctorum Patrum, & in expositionibus Evangeliorum, & specialiter de reuelatione facta Simeoni, & Annae nonnulla tetigimus supra disputatione decimaquarta, sectione prima, ubi sanctos Patres, qui de hac rescripserunt, indicauimus praesertim Chrysostomum, Gregorium, Nissenum, Cyrillum Ierosolymitanum, ex quibus colligere licet, quae antiqua in Ecclesia huius mysterij celebratio, ac festiuitas, & vnde duxerit Originem caeremonia benedicendi, ac accendendi cereos in hac festiuitate, quae tempore etiam Cyrilli Ierosolymitani erat in usu, *Leti, inquit, hodie lampades ornemus, iamque filij lucis vere luci Christo offeramus. Quoniam lumen ad reuelationem gentium mundo apparuit, ideo lumina ex lumine resplendamus*. Legatur Albinus Flaccus libro de Diuinis officiis, caput de Purificatione, ubi dicit, Ecclesiam inter alias causas introduxisse hanc caeremoniam ad mutandam lustrandi consuetudinem, quam Gentes obseruabant, dicantes hunc mensem Deo Februo, ut Augustinus etiam rescribit libro septimo de ciuitate, capite septimo, & eandem rationem habet Beda in libro de ratione temporum, & latius Innocent. 3. sermone de Purificatione, & plures alias rationes asserit Eligius dicta homilia 2. de eadem festiuitate.

Ultimò obseruari hoc loco potest, legem hanc de Purificatione, sicut alias caeremoniales omnes veteris legis, iam cessasse; permittum tamen esse ab Ecclesia, ut si feminae velint post partum abstinere aliquamdiu ab ingressu Ecclesiae, & postea deferre prolem, ut pro ea ad Dominum preces fundantur, possint id facere, ut patet ex capite vnico de Purificatione post partum. Oportet tamen, ut omnis superstitio seruandi legem veterem abiciat, solumque fiat causa religionis, & ob reuerentiam loci sacri, & in hunc sensum pie interpretanda sunt quaedam verba,

Chrysost.

Ianfen.

Chrysost.

Grego. Nys.

Cyril. Ierosol.

Mos bened.

dicendi, &

accendendi

cereos in die

Purificatio-

nis vnde ore

tina.

Alb. Elac.

Augu.

Beda.

Inn. 3. Papi.

Lex veteris

de Purifica-

tione puer-

peram esse

sancta.

Euseb. Emis.

Eligius.

Anselm.

Cyril. Alex.

Origen.

Rupert.

Euseb. Emis.

Eligius.

Bernard.

Laur. Iust.

Theophyl.

Euthym.

Beda.

Caietan.

Abulens.

Oleaster.

Ianfen.

Caietan.

Hierony.

Virgo lege

de Purifica-

tione lae

non fuisse co-

prehensa.

verba quæ in Missa AEthiopum leguntur in benedictione puerperæ, in hunc modum: Tu Domine instruxisti Moysen seruum tuum in lege tua, & docuisti eum constitutionem mundam, quæ conuenit omni femina, quæ peperit, & infra, Quæsumus pro ancilla tua, quæ seruauit constitutionem tuam, & optat ingredi in sanctum tabernaculum tuum, &c. Intelligitur enim seruasse constitutionem, quantum ad similitudinem quandam externæ ceremoniæ, non quoad propriam rationem, & obligationem legis.

DISPUTATIO XVII.

In tres Sectiones distributa.

De reliquis mysteriis vitæ Christi usque ad annum ætatis eius trigessimum.

Explicato purificationis mysterio, ac reliquo tempore vitæ Christi prætermisso, disputationem de baptismo eius statim aggreditur D. Thom. nos vero, priusquam ad illius mysterij explicationem accedamus, duo præstanda duximus. Primum enim, ut historiam feriem melius texendo, nihil, quoad fieri potest, intactum relinquamus, de Saluatoris infantia, deque reliquo vitæ tempore ab Euangelistis prætermisso, pauca dicemus. Deinde, quoniam reliqua mysteria vitæ Christi minus coniuncta sunt cum disputatione de Beata Virgine, absoluentis omnia, quæ ad illius excellentiam, & dignitatem spectare videbuntur. Quibus finitis reliqua vitæ Christi mysteria, & cæterarum quæstionum D. Thomæ explicationem persequemur.

SECTIO I.

Cur Christus in Ægyptum fugere voluerit.

Matth. 2.

Matthæus Euangelista, c. 2. post narratam trium Magorum historiam, statim subiungit. Qui cum recessissent, ecce Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph, dicens, Surge, & accipe puerum, & matrem eius, & fuge in Ægyptum, & esto ibi, usque dum dicam tibi. Futurum est enim ut Herodes querat puerum ad perdendum eum. In quibus verbis significari videtur statim post discessum Magorum, nullaque mora temporis interposita Christum in Ægyptum fugisse. Si tamen, quæ supra dicta sunt, recolamus, necesse est, ut multi dies intercesserint. Diximus enim supra Magos adorasse Christum decimotertio die ab eius natiuitate: ex Luca autem capit. 2. constat, quadragesimo die fuisse Christum in templo oblatum, & postea reuersos esse parentes eius in Galileam, in ciuitatem Nazareth: & verisimile est aliquo tempore ibi habitasse, constat igitur plures dies, & fortasse aliquot menses præcelsisse, antequam Beata Virgo discederet in Ægyptum, quamuis incertum sit, quantum illud tempus fuerit. Verbum ergo illud Matthæi, Qui cum recessissent, ecce Angelus Domini, &c. positum est ad historiam continuandam, non ad indicandum statim post reditum Magorum hanc reuelationem fuisse subsequutam. Dicere verò posset aliquis, reuelationem quidem esse factam Iosepho statim post discessum Magorum, ante purificationem: illum vero expectasse conueniens tempus fugiendi. Quod videtur insinuare Anselmus Matth. 2. dicens: Quamuis timerent Herodem, tamen non sunt ausi transgredi legem, quin ad templum puerum deferrent, ubi Simeon accepit eum in vlnas suas, & Anna de eo multa prophetauit. Sed hoc nullo modo dici potest, repugnat enim consequentibus verbis Euangelij. Matth. Qui conuersus accepit puerum, & matrem eius nocte, & secessit in Ægyptum. Vbi omnes sancti contemplantur summam

Luc. 2.
Quo tempore Christus in Ægyptum secesserit.

Obiectio.

Anselm.

Responsio.

diligentiam, & obedientiam sancti Iosephi, quia subito, & absque vlla mora Angelicæ monitioni paruit, & ita omnes expositores hanc reuelationem ponunt factam, ut minimum post purificationem. Et quamvis Iansenius in Concordia indicet factam esse antequam redirent Nazareth, post præsentationem templi, & expressius Caietan. id affirmet Matth. 2. motus coniectura probabili, non tamen efficaci, ut videbimus: tamen (si attente Euangelium Lucæ confideretur) contrarium verius apparet, ut Euthymius ibi adnotat, & senserunt Tatianus, & Ammonius Alexandrinus in harmoniis Euangeliorum, & colligi potest ex Origine homilia vigesima octaua in Lucam, & Anselmus (si recte pendatur) in eadem est sententia. Nam post verba supra citata subiungit. Quo facto secesserunt in Nazareth, & cum rumor de puero iam inciperet latari, mittitur Angelus Gabriel, qui in Ægyptum faciat puerum deportari. Vbi indicat (quod Ammonius etiam supra notauit) ante præsentationem in templo Herodem non fuisse commotum, nec cepisse querere Christum ad interficiendum, postea vero, cum ex ijs, quæ in templo Simeon & Anna publice de Christo prædicauerant, adiunctis alijs, quæ præcesserant, rumor de illo percubisset, cepisse illum magis pertimescere, & contra Christum ira incitari, ideoque missum esse Angelum, qui Iosephum admoneret. Quod ergo Anselmus dixerat parentes Christi timuisse Herodem etiam ante Purificationem, non est intelligendum, ac si timor ille ex reuelatione ab Angelo facta, ortus esset: sed quia ex humana coniectura, & prudentia, cum ardenti amore ad Christum coniuncta, & diligenti cura custodiendi illum, suspitionem aliquam, vel timorem concipere poterunt.

His ergo positis inquirendum occurrit: quæ fuerit necessitas fugiendi in Ægyptum. Et est ratio dubij, qua Herodes non iussit interfici omnes infantes Regni sui, sed solum in Bethlehem, & in omnibus finibus eius, Christus autem, & parentes non habitabant Bethlehem, sed Nazareth: ergo nullum erat periculum, quod esset Christus interficiendus: non ergo erat, quod hac occasione arrepta, fugerent in Ægyptum. Eo vel maxime, quod Deus, à quo illa reuelatio profecta est, iam præuiderat quo in loco innocentium cades futura essent, & præstierat non fuisse futuras in Nazareth. Et confirmatur, quia quando Ioseph rediit ex Ægypto propter timorem Archelai filij Herodis diuertit à Iudæa ad ciuitatem Nazareth, existimans ibi se futurum omni periculo liberum, ac securum, ergo eadem ratione potuisset ibi manere ante discessum. Addunt infideles, si Christus verus Deus fuit, quid oportuit fuga vitæ consulere? Imo quid potest esse iniquius (aiebant Nestoriani apud Maxentium dialogo primo) quam vercredatur DEVS propter hominem fugisse in Ægyptum.

Dicendum vero est primo, proximam, & litteralem causam, seu rationem huius itineris fuisse ad vitandum periculum mortis, quod ex insidijs Herodis Christo Domino imminerebat. Erat enim à Deo prædefinitum, ut non in infantia, sed in adultæ tate post prædicatum Euangelium pro hominibus moreretur, & ideo (ait Fulgentius sermone de Epiphania) Dignatus est in Ægyptum fugere, ut postea crucem dignaretur ascendere: faciet enim (ut subdit infra) eum mori benignitas propria, non malignitas aliena. Neque huic rationi obstat obiectio facta: quia in primis, licet potuisset Christus potentia, ac maiestate sua non solum Herodis insidias impedire, sed etiam regno illum, vitæque priuare: noluit tamen potestate vri, sed dignatione. Ut enim notauit Eusebius, li. 9. de demonstr. Euangel. demonstr. 4. Non decebat Saluatorem adhuc puerum miracula exordiri, atque ante tempus diuinam ostentare virtutem. Vnde recte Fulgen. fugit, inquit,

Iansen.

Caietan.

Euthym.

Tatian.

Ammon.

Alex.

Anselm.

Ammon.

Christus in Ægyptum

cur fugit.

Fulgens.

Euseb.

Fulgen.

Petr. Chrys.

inquit,